

Heby kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter prioriterad tillsyn i Östervåla skola F-6
belägen i Heby kommun

Tillsyn i Östervåla skola F-6

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Heby kommun under Hösten 2015. Östervåla skola F-6 besöktes av Skolinspektionen den 9 september 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Nationell statistik från nationella prov i årskurs 3 visar 2014 att andelen elever på skolenheten som nådde kravnivån i de olika delproven i matematik varierar mellan 52 och 100 procent. I svenska nåddes kravnivån av mellan 79 och 100 procent av eleverna. Motsvarande resultat för riket i helhet var 71 och 94 procent i matematik och 85 och 97 procent i svenska. I delproven "Mätning längd, proportionella samband" samt "Symmetri, skriftliga räknemetoder" understeg andelen som uppnådde kravnivån väsentligt den andelen som uppnådde kravnivån i riket.

Årskurs 6

Enligt nationell statistik var genomsnittlig betygspoäng på de nationella proven läsåret 2013/14 i engelska 14,7 (att jämföra med riket 14,4), i matematik 13,0 (12,8), i svenska 13,1 (13,5), i kemi 8,3 (11,3) samt i samhällskunskap 9,1 (11,1). Enligt skolans egna uppgifter varierade andelen elever som nådde kunskapskraven i respektive ämne mellan 85 och 96 procent.

Trygghet och studiero

Skolinspektionens enkäter till elever i årskurs 5, pedagogisk personal samt vårdnadshavare till elever i förskoleklass och grundskola visade värden som ligger över genomsnittet för kommunens skolor totalt såväl som för samtliga undersökta skolor i riket våren 2015 när det gäller elevernas trygghet på skolan. Med undantag från enkäten riktad till vårdnadshavare i grundskolan, där värdena var något under genomsnittet för samtliga undersökta skolor, så visar svaren på Skolinspektionens enkäter ett värde beträffande studiero som överstiger kommunens skolor totalt samt genomsnittet för de i riket undersökta skolorna.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2016-01-11
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande. Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på brister som huvudmannen måste åtgärda för att uppfylla författningarnas krav. Arbetet med extra anpassning och särskilt stöd måste förbättras så att även de nyanlända elevernas behov av särskilt stöd skyndsamt utreds och eleverna ges möjligheter att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Heby kommun att senast den 11 januari 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Heby kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att anmäla till rektor om det framkommer att en elev befaras att inte uppnå kunskapskraven och extra anpassningar inte är tillräckliga.
- Se till att skyndsamt utreda elevers behov av studiehandledning på modersmålet för de elever som bedöms vara i behov av detta för att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att om det på något sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, eller om det finns skäl att tro att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga, ska detta anmälas till rektorn. Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd, ska eleven ges ett sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs för att ha möjlighet att nå de kunskapskrav som lägst ska uppnås. Ett åtgärdsprogram ska upprättas där det ska framgå vilka behov av särskilt stöd eleven har och hur de ska tillgodoses.

Åtgärdsprogrammet ska beslutas av rektorn. Av skolförordningen 5 kap. 4 § framgår att en elev ska få studiehandledning på modersmålet, om eleven behöver det.

I intervjuer med rektor, lärare och elevhälsan framkommer att det finns nyanlända elever med ett annat modersmål än svenska på skolenheten. Rektor uppger att skolan inte ger några av de nyanlända eleverna studiehandledning på modersmålet. Rektor uppger också att hon inte tror att de yngre eleverna har något behov av studiehandledning på modersmålet, men att det ändå är "något vi måste ta tag i". Rektor uppger vidare att det inte finns några etablerade rutiner på skolan för att utreda de nyanlända elevernas behov av särskilt stöd. Någon utredning av en elevs eventuella behov av studiehandledning på modersmålet har därmed ännu inte gjorts på skolan.

Lärare säger att det finns elever med behov av studiehandledning på modersmålet, men att de är osäkra på vem som ska utreda elevernas behov av sådan. Lärarna uppger att de inte har anmält till elevhälsoteamet att det finns elever som de bedömer har behov av studiehandledning på modersmålet. Enligt skolans elevhälsoteam har skolan sedan i våras elever som kanske behöver studiehandledning på modersmålet; "det är alldeles nytt, de kom i

april och maj". Elevhälsoteamet säger också att det finns elever på skolan som inte kan någon svenska alls.

Skolinspektionen bedömer att de nyanlända elevernas behov av särskilt stöd i form av studiehandledning på modersmålet vare sig har anmälts eller utretts skyndsamt på skolan. Skolan har inte några rutiner för att utreda elevernas behov av studiehandledning på modersmålet och har ännu inte heller genomfört några utredningar. Då elevernas behov av särskilt stöd i form av studiehandledning inte har utretts, har därmed inte heller deras behov av sådant särskilt stöd kunnat tillgodoses. Detta trots att vissa av eleverna har funnits på skolan sedan flera månader tillbaka.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Östervåla skola F-6 verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Heby kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa

funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Sara Rising
Beslutsfattare

Birgitta Olsson
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Östervåla skola F-6

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Östervåla skola F-6

Östervåla skola F-6 är en kommunal skola i Heby kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass samt årskurserna 1 - 6. Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn har skolan 217 elever. Verksamheten är organiserad i tre arbetslag och verksamheten leds vid Skolinspektionens besök av en tillförordnad rektor. I anslutning till Östervåla skola F-6 ligger Östervåla skola 7-9.